

Právní aktuality - Finanční trh

Bulletin březen & duben 2008



Brzobohatý Brož & Honsa

Obsah:

[1. Investiční nástroje, komodity a trhy](#)

[2. Kolektivní investování](#)

[3. Bankovníctví a platební systémy](#)

[4. Pojišťovnictví a penzijní fondy](#)

[5. Regulace finančního trhu](#)

[6. Obchodní společnosti](#)

1. Investiční nástroje, komodity a trhy

Evropská unie

CESR Otázky a odpovědi ke Směrnici o trzích s finančními nástroji

CESR vydal v půlce dubna soubor otázek a odpovědí ke Směrnici o trzích s finančními nástroji (MiFID).¹ Zde uvedené odpovědi představují společné stanovisko členských orgánů CESR. Otázky a odpovědi k MiFIDu jsou dostupné na: www.cesr.eu

Česká republika

Přípustnost pobídek ve vztahu k investičním zprostředkovatelům

Česká národní banka začala opět uveřejňovat na svých webových stránkách kvalifikované odpovědi na dotazy. Mimo jiné se také vyjádřila k problematice přípustnosti pobídek dle směrnice MiFID ve vztahu k investičním zprostředkovatelům. Odpověď ČNB v první části popisuje vlastní charakter pobídek a dále specifikuje podmínky, za jakých je dle směrnice MiFID poskytování či přijímání pobídek přípustné. Podstatou odpovědi ČNB je skutečnost, že informace o pobídkách by koncovému zákazníkovi měl poskytovat ten, kdo mu příslušnou investiční službu poskytuje, zpravidla tedy investiční zprostředkovatel. Zprostředkovatel v takovém případě musí poskytnout zákazníkovi informace o pobídkách, které v souvislosti s poskytnutím příslušné investiční služby obdržel. Vykonává-li však zprostředkovatel inves-

tiční službu jménem a na účet obchodníka s cennými papíry, musí právě tento obchodník poskytnout koncovému zákazníkovi informace o případných pobídkách. Tato informace musí však zahrnovat jak údaje o pobídkách, které sám obchodník přijal, tak o těch, které dále poskytuje.

Stanovisko lze nalézt na adrese: <http://www.cnb.cz/>

Návrh vyhlášky o vzorech tiskopisů a obsahu jejich příloh k podání žádostí podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu

ČNB předložila na konci dubna do připomínkového řízení návrh vyhlášky o vzorech tiskopisů a obsahu jejich příloh k podání žádostí podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu², která provádí a blíže specifikuje některá ustanovení novely implementující MiFID. Obsah návrhu vychází z dosavadní vyhlášky a jsou v něm zapracovány změny související se změnou zákona, které mají vést zejména ke zjednodušení a zefektivnění povolovacích řízení. Návrh nově upřesňuje především požadavky na žádost o povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry, žádost o povolení k činnosti organizátora regulovaného trhu a k registraci investičního zprostředkovatele.

Návrh počítá s vytvořením jednotného formuláře k povolení různých činností regulovaných ZPKT a se sjednocením společných příloh tohoto formuláře. Návrh dále upouští od předkládaní některých dokladů v souvislosti s kvalifikovanou účastí banky nebo finanční instituce se sídlem v členském státě Evropské unie na žadateli nebo pokud je žadatelem přímo tato instituce.

Návrh vyhlášky je dostupný zde: <http://www.cnb.cz/>

Využití EDIFACTu k zasílání výkazu „Hlášení obchodů s investičními nástroji“

Od 21. března letošního roku mají obchodníci s cennými papíry užívající standard EDIFACT možnost požádat ČNB o zaslání metodiky obsahující výkaz „Hlášení obchodů s investičními nástroji - OCP“ a následně předávat tento výkaz

¹ Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments.

² Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

datovými zprávami založenými na uvedeném standardu. Přibližně do třetího čtvrtletí letošního roku však musí obchodníci s cennými papíry počítat s určitými omezeními, které souvisí s omezením délky pole datového údaje ve zprávách formátu EDI na 35 znaků. ČNB bude příslušné subjekty informovat o změně datového rozhraní související s rozšířením délky zprávy na 250 znaků. Úplné znění zprávy lze nalézt na adrese: www.cnb.cz

BCPP - kritéria pro posouzení podmínky tzv. "pravidelného obchodování"

Koncem dubna vydala Burza cenných papírů Praha kritéria k posuzování pravidelné obchodování s emisí akcií. Konkrétně za pravidelné obchodování budou považovány případy kdy „za uplynulé tři měsíce byly na jejím (BCPP – pozn. aut.) nebo jiném regulovaném trhu uskutečněny obchody s předmětnou emisí v průměrném objemu alespoň 1000 Kč/den.“ Likvidita jednotlivých emisí bude vyhodnocována čtvrtletně počínaje druhým čtvrtletím letošního roku. V případě nesplnění uvedené podmínky některou emisí dojde k jejímu vyloučení z obchodování na oficiálním trhu burzy.

Text je dostupný zde: www.pse.cz

Veřejná diskuse k rozsahu potřebných znalostí a zkušeností osob, pomocí kterých provádí obchodník s cennými papíry své činnosti

ČNB předložila na konci dubna k veřejné diskusi konzultační dokument k otázkám minimálního rozsahu potřebných znalostí a zkušeností osob, pomocí kterých provádí obchodník s cennými papíry své činnosti. Konzultační materiál zmiňuje zejména požadavek určité povinné praxe u makléřů, osob provádějících řízení rizik, compliance a vnitřní audit - zpravidla v délce alespoň jednoho roku. Dalším předpokladem, jež musí osoby vykonávající tyto profese splňovat, by mělo být vysokoškolské vzdělání resp. středoškolské vzdělání na odpovídající úrovni, které však může být nahrazeno složením příslušné zkoušky odborné způsobilosti a odbornou praxí v předepsané délce.

Konzultace trvala do konce května. Konzultační dokument je dostupný zde: www.cnb.cz

Slovenská republika

Opatření NBS, kterým se stanoví rovnocenné požadavky pro emitenty cenných papírů se sídlem v zemích mimo EU

NBS vydala v návaznosti na novelizaci zákona o burze cenných papírov³ opatření, kterým se stanoví rovnocenné požadavky pro emitenty se sídlem v zemích mimo EU, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu.⁴ Toto opatření stanoví podmínky, za jakých se požadavky stanovené právními předpisy nečlenského státu považují za rovnocenné s požadavky dle zákona o burze cenných papírů. Opatření NBS nabylo účinnosti 1.3.2008.

Uvedený dokument je dostupný zde: www.nbs.sk

Nová burzovní pravidla BCPB

Počátkem března 2008 nabyly účinnosti některé části burzovních pravidel Bratislavské burzy. Jde zejména o části burzovních pravidel týkající se (i) kótovaného hlavního a paralelního trhu s akciemi, dluhopisy a podílovými listy, (ii) pravidel regulovaného volného trhu, (iii) kodexu správy a řízení společností, (iv) pravidel pro přijetí cenných papírů na trhy burzy a (v) pravidel obchodování.

Podrobné informace k novým burzovním pravidlům je možné nalézt zde: www.bsse.sk

Nabytí účinnosti nového zákona o komoditnej burze

Na začátku dubna nabyly účinnosti nový zákon o komoditnej burze⁵. Důvodem předložení návrhu tohoto zákona byla zejména transpozice některých článků směrnice MIFiD⁶. Zákon o komoditnej burze se při určování pravidel pro obchodování s komoditními deriváty odvolává na zákon o cenných papírech a investičních službách, na zákon o burze cenných papírov a na

³ Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papírov v znení zákona č. 209/2007 Z. z.

⁴ Opatrenie NBS č. 64/2008 Z.z.,

⁵ Zákon č. 92/2008 Z.z. o komoditnej burze a o doplnení zákona č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/39/ES z 21. dubna 2004 o trzích s finančními nástroji

Zákon o dohledu nad finančním trhem. Dále obsahuje specifické podmínky vyplývající pro tento druh obchodování, na jejichž dodržování dohlíží NBS. Nový zákon se snaží odrážet požadavky praxe, vývoj a výrazné změny v ekonomice, rozšíření trhů a vytvoření právního rámce pro rozšíření předmětu činnosti komoditních burz v nové oblasti obchodování s komoditními deriváty.

Výraznou novinkou je změna právní formy komoditních burz, které mohou být nadále zřizovány pouze ve formě akciových společností, za podmínek stanovených zákonem a v souladu s ustanoveními obchodního zákoníku o akciových společnostech. Nově může komoditní burzu založit nejméně pět zakladatelů bez veřejné nabídky akcií. Komoditní burza může vydávat pouze zaknihované akcie na jméno. Ke vzniku a činnosti komoditní burzy je třeba povolení Ministerstva hospodářství Slovenské republiky. Zákon nově upravuje též požadavek na základní jmění komoditní burzy (min. 35 milionů Sk), které může být tvořeno jen peněžními vklady, jejichž původ je možno prokázat.

Uvedený zákon je dostupný zde: www.zbierka.sk

2. Kolektivní investování

Evropská unie

Zpráva Evropské komise o evropském trhu nemovitostních fondů

Evropská komise zveřejnila v půli března analýzu evropského trhu nemovitostních fondů. Cílem této zprávy je identifikovat bariéry, které brání rozvoji přeshraničního trhu nemovitostních fondů v EU a přispět k jejich odstranění. Analýza je významným příspěvkem pro zpracování Zprávy o neharmonizovaných fondech v EU, která má být vydána na podzim roku 2008 v souvislosti s přípravou revidované směrnice o kolektivním investování (UCITS).

Ve zprávě je požadováno přijetí evropské úpravy pro umožnění přeshraničního nabízení nemovitostních fondů, které jsou nyní vyňaty ze směrnice UCITS. Zpráva zdůrazňuje, že nemovitostní fondy, zvláště jejich otevřená forma, jsou v současnost již zavedenou formou investování pro širokou veřejnost v mnoha členských státech.

Zpráva dále analyzuje národní režimy pro nemovitostní fondy a srovnává je s pravidly stanovenými směrnicí UCITS. Uvádí také klíčové shodné rysy úprav členských států, které mohou být použity jako vzor pro srovnatelné investiční produkty se zárukou vysoké úrovně ochrany investorů. Zpráva souvisí také s připravovanou zásadní novelizací směrnice UCITS, která by, pokud bude nalezena dostatečná podpora, mohla umožnit zřizování nemovitostních fondů v režimu standardních fondů.

Zpráva je dostupná na: www.europa.eu

Česká republika

Stanovisko ČNB k četnosti oceňování majetku fondu kvalifikovaných investorů

Podle tohoto stanoviska ČNB zveřejněného v březnu, zastává ČNB názor, že není možné aplikovat ustanovení § 88 odst. 2 zákona o kolektivním investování⁷, které ukládá povinnost stanovovat aktuální hodnoty majetku fondu kvalifikovaných investorů ve lhůtě dvou týdnů, neboť toto ustanovení je v rozporu s § 82 téhož zákona, podle nějž četnost stanovení aktuální hodnoty fondu kvalifikovaných investorů stanoví pouze jejich statut. Požadavek na pravidelné poskytování údajů každé dva týdny lze podle ČNB splnit např. zveřejněním takového údaje na internetových stránkách fondu nebo příslušné investiční společnosti tak, aby nemohl být zavádějící ve smyslu § 75 písm. e) ZKI. Četnost oceňování investičních nástrojů v portfoliu fondu potom postačí provádět pro různé druhy majetku v různých intervalech stanovených ve statutu fondu.

Text stanoviska lze nalézt na adrese: www.cnb.cz

Stanovisko ČNB ke zvýšení základního kapitálu investičního fondu započtením vzájemných pohledávek

V tomto stanovisku zastává ČNB názor, že ač samotná pohledávka představuje nepeněžitý vklad, který je do investičního fondu nepřipustný, existuje možnost započtení pohledávky investičního fondu na splacení emisního kurzu upsaných akcií, pokud závazek upisovatele

⁷ Zákon č. 198/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů.

spočívá v peněžitém vkladu. Takovým způsobem je tedy možné provést započtení peněžité pohledávky investičního fondu.

Text stanoviska lze nalézt na adrese:

www.cnb.cz

Slovenská republika

Opatření NBS provádějící některá ustanovení zákona o kolektivním investování

NBS vydala na začátku dubna opatření k zákonu o kolektivním investování⁸. Toto opatření vymezuje některé pojmy zákona o kolektivním investování, zejména stanoví co se rozumí likvidními finančními aktivy, nástroji peněžního trhu, převoditelnými cennými papíry a nástroji peněžního trhu obsahujícími derivát a podílovými fondy kopírujícími složení indexu. Opatření provádí směrnici o přípustných aktivech standardních fondů UCITS⁹. Toto opatření NBS nabude účinnosti 1.7.2008.

Uvedené opatření je dostupné zde:

www.zbierka.sk

3. Bankovníctví a platební systémy

Evropská unie

Veřejná diskuse k novelizaci Směrnic o kapitálové přiměřenosti

Komise zahájila veřejnou diskusi o možných změnách směrnic o kapitálové přiměřenosti¹⁰, jejíž účelem je získání názorů a podnětů od

⁸ Opatrenie NBS č. 125/2008, ktorým se vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 594/2003 Z.z., o kolektivním investování

⁹ Směrnice Komise 2007/16/ES z 19. března 2007, kterou se implementuje směrnice Rady 85/611/EHS o koordinaci zákonů, jiných právních předpisů a správních opatření týkajících se podniků kolektivního investování do převoditelných cenných papírů.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí

účastníků trhu a dalších institucí pro zvažovanou novelizaci směrnice.

Konzultační dokument předkládá návrhy novelizace pravidel pro úpravu otázek rozhodujícího vlivu, nástrojů smíšeného kapitálu, ovládací smlouvy, vynětí bankovních konglomerátů a úpravu určitých technických opatření. Navrhovaná opatření vychází z analýzy a doporučení CEBS.

Bližší informace jsou dostupné na: www.europa.eu

Novela směrnice o neodvolatelnosti zúčtování a směrnice o finančním zajištění

Komise přijala na konci dubna novelizaci Směrnic o neodvolatelnosti vypořádání a Směrnic o finančním zajištění.¹¹ Podkladem pro přijaté novelizace byly zejména průzkumy učiněné Komisí v letech 2005 a 2006, na které navazovala veřejná diskuse. Vzhledem k výsledkům učiněných průzkumů a výsledkům konzultace nepředstavují novelizace zásadní koncepční změny nýbrž jimi pouze dochází k dílčím doplněním. Hlavní změnou v rámci směrnice o neodvolatelnosti zúčtování je rozšíření působnosti směrnice a to tak, aby se ochrana poskytovaná směrnicí nově dotýkala také zúčtování a souvisejících úkonů probíhající v rámci „night-time settlement“.

Novelizace směrnic dále také rozšiřuje jejich působnost, do které nově spadají dříve nezmiňované druhy aktiv (například úvěrové pohledávky způsobilé pro zajištění úvěrových operací centrálních bank). Účelem těchto změn má být zejména zvýšení efektivity vypořádacích a platebních systémů v EU. Novelizace zároveň zavádí řadu zjednodušení s cílem usnadnit uplatňování směrnic.

Návrh změny směrnic je dostupný na: www.europa.eu

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění, pokud jde o propojené systémy a úvěrové pohledávky

Zpráva EK o opatřeních v oblasti platebního styku

Komise vydala koncem dubna zprávu o přínosech opatření přijatých evropskými institucemi v letech 2004 až 2007 za účelem ochrany zákazníků před zneužitím plateb a platebních systémů.

Zvýšení bezpečnosti fungování platebních systémů bylo především cílem nových legislativních opatření, zejména směrnice o platebních službách a třetí směrnice o praní špinavých peněz. Vytvoření systému SEPA¹² na tomto právním rámci má podle Komise přispět ke zvýšení jak bezpečnosti tak důvěry uživatelů v platební systémy.

Přestože v praxi postihují pouze velmi malý počet uživatelů, podvody při platbách podkopávají obecnou důvěru v platební systémy. Studie vypracovaná pro Komisi v roce 2007 ukazuje, že je možné dále zvýšit důvěru uživatelů v určité metody ověřování bezhotovostních platebních metod. Za klíčový prvek považuje Komise zvýšení informovanosti jak poskytovatelů platebních služeb, tak především zákazníků

Podvody v souvislosti s využíváním platebních systémů jsou stále velmi aktuální, neustále se také objevují nové hrozby, jako jsou krádeže či zneužití identity (phishing) a počítačová kriminalita obecně. V rámci dalších úkolů Komise v této oblasti patří prioritou boje s počítačovou kriminalitou a provádění pan-evropského systému monitoringu v této oblasti.

Tato zpráva je dostupná na: www.europa.eu

Konzultace k rozsahu informací o platbách, které doprovázejí převody peněžních prostředků

Koncem března zahájily Lamfalussyho výbory třetí úrovně (CESR, CEBS a CEIOPS) společnou veřejnou diskusi o koordinovaném postoji k rozsahu a obsahu informací doprovázejících převody peněžních prostředků podle Nařízení o informacích o plátcích, které doprovází převody peněžních prostředků¹³.

Bylo zjištěno, že v počátcích platnosti nařízení existoval značný trend neúplných informací v rámci zpráv o převodech peněz. Některé členské státy zaznamenaly tento trend také při převodech peněz z klíčových zemí stojících mimo EU jako jsou Spojené státy a Švýcarsko. Tyto neúplné informace způsobují obtíže při zpracování platebních transakcí a ztěžují také poskytovatelům platebních služeb splnění jejich povinností vyplývajících z opatření přijatých proti praní špinavých peněz a proti financování terorismu.

Společný návrh těchto tří Lamfalussyho výborů obsahuje návrhy praktických řešení pro zpracování nekompletních informací či zpráv, jako je například časový rámec pro dodání chybějících údajů, pozdržení platby, podání zprávy a úprava mechanismu vnitřní kontroly u všech osob, které poskytují platební služby.

Konzultační dokument je dostupný zde: www.cesr.eu

Spolupráce centrálních bank EU a Centrální banky Ruské federace

V březnu byl zahájen program spolupráce mezi bankami Evropského systému centrálních bank¹⁴ a Centrální bankou Ruské federace. Program spolupráce se týká oblasti bankovního dozoru a oblasti vnitřního auditu a je naplánován na období tří let.

Pro oblast bankovního dozoru má program za cíl podpořit rozvoj odborného zázemí Centrální banky Ruské federace a přispět ke zvýšení stability ruského bankovního sektoru. Zaměří se především na přechod ruského bankovního systému na principy Basel II, kde bude čerpat ze zkušeností Evropské unie při implementaci nového konceptu kapitálové přiměřenosti do evropských předpisů a do praxe v bankovním sektoru. V oblasti vnitřního auditu se program zaměří na podporu funkce vnitřního auditu Centrální banky Ruské federace, rozvoj kompetencí v oblasti hodnocení a řízení rizik prostřednictvím školení a konzultací expertů Evropského systému centrálních bank.

Více informací na: www.ecb.eu

¹² Single EURO Payment Area.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 ze dne 15. listopadu 2006 o informacích o plátcích doprovázejících převody peněžních prostředků

¹⁴ Tento systém tvoří Evropská centrální banka a patnáct centrálních národních bank zemí eurozóny

Česká republika

Navrhované změny v oblasti spořitelních a úvěrních družstevch

Skupina poslanců předložila v dubnu poslanecké sněmovně návrh novely zákona o spořitelních a úvěrních družstvech¹⁵, jehož účelem má být dosažení rovnoprávného postavení členů družstevních záložen v nucené správě, konkursu, likvidaci nebo odnětí povolení působit jako družstevní záložna, s klienty zkrachovalých bank. Těmto osobám má být podle návrhu poskytnuta částka náhrady, na níž jim vznikl nárok do konce roku 2005, v plné výši. Náhrada bude limitována částkou 2 mil. Kč pro jednu osobu u jedné družstevní záložny. Návrh novely zákona je také reakcí na žalobu poškozených občanů proti České republice u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Nově vyplácené částky náhrad, jejichž výše je odhadována na 2 mld. Kč, mají být pokryty finanční výpomocí Zajišťovacímu fondu družstevních záložen ze státního rozpočtu.

V souvislosti s problematikou náhrad předložila vláda ČR poslanecké sněmovně návrh zákona o zrušení Zajišťovacího fondu družstevních záložen s odůvodněním, že funkční družstevní záložny jsou již napojeny na Fond pojištění vkladů¹⁶ a zbývající družstevní záložny v likvidaci nebudou schopny Fond financovat tak, aby došlo ke splacení návratné finanční výpomocí poskytnuté Fondu ze státního rozpočtu. Fond by měl být podle návrhu zrušen ke konci roku 2009 bez likvidace a jeho právním nástupcem se stane stát. Povinnost vyplatit náhradu oprávněným osobám přejde okamžikem zrušení Fondu na Ministerstvo financí.

Oba návrhy jsou dostupné zde: www.psp.cz

Slovenská republika

Nabytí účinnosti vyhlášky MF SR vydané v souvislosti s přechodem na měnu euro¹⁷

¹⁵ Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Upravený v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Vyhláška MF SR č. 75/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú pravidlá vykazovania, prepočtu a zaokrúhľo-

V souvislosti s plánovaným přechodem na měnu euro a vstupem Slovenska do eurozóny vydalo Ministerstvo financí Slovenské republiky v návaznosti na Zákon o zavedení meny euro¹⁸ vyhlášku, která podrobně upravuje pravidla pro evidování, vykazování a zaokrouhlování peněžitých sum a dále podrobný postup při přepočtech peněžitých sum pro oblast účetnictví, daní a cla. Vyhláška nabyla účinnosti 15. března 2008.

Text vyhlášky je dostupný zde: www.zbierka.sk

Vyhláška o duálním zobrazování cen v EUR a SKK

V návaznosti na zákon o Zákon o zavedení meny euro vydalo slovenské Ministerstvo hospodářství vyhlášku¹⁹, kterou se stanovují podrobnosti duálního zobrazování cen, plateb a jiných hodnot pro oblast ochrany spotřebitelů. Duální zobrazování uvedených cen, jakož i zobrazení konverzní tabulky, musí být prováděno způsobem, který je pro spotřebitele jednoznačný, přehledný, srozumitelný, lehce přístupný a dobře čitelný.

Vyhláška dále vymezuje druhy cen vyňatých z duálního zobrazování, zvláštní způsob duálního zobrazování cen při prodeji některých výrobků a poskytování některých služeb a stanovuje podrobnosti zaokrouhlování některých druhů jednotkových cen v eurech. Vyhláška nabyla účinnosti dne 27. března 2008.

Dokument je přístupný zde: <http://www.zbierka.sk>

vania peňažných súm v svislosti s prechodom na menu euro na účely účtovníctva, daní a colné účely.

¹⁸ Zákon č. 659/2007 Z.z., o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁹ Vyhláška 97/2008 Z.z. o podrobnostiach duálneho zobrazovania pre oblast ochrany spotrebiteľov

4. Pojišťovnictví a penzijní fondy

Evropská unie

CEIOPS zřídil výbor pro ochranu spotřebitelů

Koncem března schválil CEIOPS vytvoření nového poradního výboru pro otázky ochrany spotřebitelů, kteří jsou účastníky zaměstnaneckého penzijního pojištění v EU. CEIOPS tak reaguje na obecný trend rostoucí důležitosti ochrany spotřebitelů ve finančních službách podporovaný evropskými institucemi.

Hlavními úkolem Výboru je zejména přispět k lepšímu a harmonizovanému přístupu v oblasti poskytování dostatečných informací investorům v penzijních fondech, k adekvátní a vyvážené úrovni dohledu nad trhem a činností penzijních fondů a k lepší spolupráci členských států při vyřizování stížností zákazníků a řešení sporů mezi zákazníky a finančními institucemi při přeshraničním poskytování finančních služeb.

Více informací na: www.ceiops.eu

Zpráva CEIOPS k otázkám novelizace Směrnice o zprostředkování pojištění

Na konci března CEIOPS vydal analýzu možných změn Směrnice o zprostředkování pojištění (IMD)²⁰ a tzv. „Lucemburského protokolu“. Tyto závěry CEIOPSu jsou založeny zejména na závěrech, ke kterým dospěl při tvorbě Zprávy o implementaci klíčových ustanovení IMD. Analýza CEIOPS aktuálně nedoporučuje provádění novelizace směrnice o zprostředkování pojištění, především z důvodu krátké doby praktické aplikace této směrnice. Více informací na: www.ceiops.eu.

Zpráva CEIOPS o implementaci směrnice o zaměstnaneckých penzijních fondech

Začátkem dubna vydal CEIOPS zprávu ohledně implementace Směrnice o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohle-

du nad nimi (IORP)²¹. Zpráva byla také předána Komisi, aby vytvořila faktický podklad pro zamýšlenou revizi směrnice IORP, která je naplánována na letošní rok.

Zpráva je přehledem současného stavu implementace směrnice, mapuje a porovnává proces implementace zejména v těch oblastech, jež mohou být při zapracování směrnice předmětem nejasností a názorové nejednotnosti. Směrnice totiž stanovuje relativně omezený počet konkrétních pravidel, která jsou členské státy povinny implementovat a dává tak širokou volnost při jejím provádění.

Zpráva CEIOPS uvádí, že existují značné rozdíly v provádění a výkladu některých klíčových institutů směrnice, ale zatím nejsou dostatečně zdokumentovány problémy vyvolané těmito národními rozdíly. Vzhledem ke krátkému času a omezeným zkušenostem s implementací směrnice však považuje za předčasné doporučovat jakékoliv její změny.

Zpráva je dostupná na: www.ceiops.eu.

Česká republika

n/a

Slovenská republika

Nový zákon o poist'ovnictve

Prvního dubna 2008 nabyl účinnosti nový zákon o poist'ovnictve²². Jeho hlavním cílem je zejména implementace nové evropské legislativy v oblasti zajištění²³. V oblasti zajištění se tak do slovenského právního řádu nově dostává podrobná komplexní úprava a dochází k plné harmonizaci s dalšími evropskými předpisy v pojišť'ovnictví.

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/41/ES ze dne 3. června 2003 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi

²² Zákon č. 8/2008 Z.z. o poist'ovnictve a o zmene a doplnení niektorých zákonov ruší čl. I. Zákona č. 95/2002 Z. z. o poist'ovnictve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/68/ES ze dne 16. listopadu 2005 o zajištění, kterou se mění a doplňují směrnice Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, jakož i směrnice 98/78/ES a 2002/83/ES.

²⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/92/ES ze dne 9. prosince 2002 o zprostředkování pojištění

Dokument je přístupný zde:

<http://www.zbierka.sk>

Novela zákona o zprostředkování pojištění a zajištění a zákona o cenných papírech

Koncem ledna 2008 schválila Národní rada Slovenské republiky novelu zákona o Štátnej pokladnici,²⁴ kterou se zároveň mění i zákon o cenných papírech²⁵ a zákon o zprostředkování pojištění a zprostředkování zajištění²⁶. V oblasti cenných papírů dochází především ke změně definice zákaznického majetku, výše příspěvku do Garančního fondu investic při zahájení činnosti obchodníka s cennými papíry a způsobu výpočtu ročního příspěvku. V souvislosti se zprostředkováním pojištění a zajištění novela zavádí drobné změny ohledně registrace u NBS a předkládaných dokumentů mj. v návaznosti na zákon o registru trestů.²⁷ Novela nabyla účinnosti v části týkající se cenných papírů a zprostředkování pojištění a zajištění dne 1. dubna 2008.

Dokument je přístupný zde:

<http://www.zbierka.sk>

Připomínkové řízení k opatřením NBS pro pojišťovny

Počátkem dubna byl předložen k připomínkám návrh opatření NBS, kterým se stanovuje způsob určení hodnoty cenných papírů a nemovitostí, do kterých jsou umístěny prostředky technických rezerv v pojišťovnictví. Návrh opatření souvisí s účinností nového zákona o poistovníctve²⁸. Předpokládaný termín ukončení připomínkových řízení je 17. květen 2008.

²⁴ Zákon č. 70/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 291/2002 Z.z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁵ Zákon č. 566/2001 Z.z o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov

²⁶ Zákon č. 340/2005 Z.z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁷ Zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁸ Zákon č. 8/2008 Z.z. o poistovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Dokument je přístupný na www.rokovania.sk

Nová opatření NBS pro pojišťovny

V návaznosti na nový zákon o poistovníctve vydala NBS opatření, kterým se stanovuje maximální výše technické úrokové míry.²⁹ Předmětné opatření nabylo účinnosti dne 1. dubna 2008. Uvedené opatření implementuje směrnici o životním pojištění.³⁰

1. dubna 2008 nabylo účinnosti také opatření NBS, kterým se stanovuje minimální výše garančního fondu pojišťovny nebo pobočky zahraniční pojišťovny.³¹ Tímto opatřením se rovněž přebírá směrnice o životním pojištění.³² Dále NBS vydala opatření, kterým se stanovují náležitosti žádosti o udělení předchozího souhlasu podle zákona o pojišťovnictví.³³ Uvedené opatření nabylo účinnosti 1. května 2008.

NBS vydala dále opatření, kterým se upravuje předkládání výkazů, hlášení, přehledů a jiných zpráv pojišťovnami a pobočkami zahraničních pojišťoven. Toto opatření taxativně vyjmenovává jednotlivé druhy výkazů předkládaných pojišťovnami a pobočkami zahraničních pojišťoven a stanoví způsob jejich vypracování a předkládání. Opatření nabylo účinnosti 15. dubna 2008.³⁴

Ohledně informačních povinností zajišťoven a poboček zahraničních zajišťoven vydala NBS opatření upravující náležitosti vypracování a předkládání výkazů a zpráv zajišťovnami.³⁵ Toto opatření nabylo účinnosti 1. května 2008.

Dokumenty jsou dostupné zde: <http://www.nbs.sk>

²⁹ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2008

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění

³¹ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 2/2008

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění

³³ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 5/2008

³⁴ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 4/2008

³⁵ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2008

Nové právní předpisy týkající se penzijních fondů a penzijních správcovských společností

V návaznosti na zákon o starobnom dôchodkovom sporení³⁶ vydala NBS vyhlášku³⁷, kterou se vymezuje co se rozumí vlastními zdroji penzijní správcovské společnosti. Předmětná vyhláška nabyla účinnosti 1. dubna 2008.

Téhož dne nabyla účinnosti také vyhláška NBS o informačních povinnostech³⁸. Informace podle této vyhlášky se předkládají každý pracovní den za předcházející pracovní den, a to elektronicky.

Uvedené dokumenty je možno nalézt zde: www.zbierka.sk

Dále v této souvislosti vydala NSB opatření³⁹, kterým se stanoví pravidla pro předkládání výkazů penzijními správcovskými společnostmi. Toto opatření nabylo účinnosti dne 28. března 2008.

Uvedené opatření je dostupné zde: www.nbs.sk

5. Regulace finančního trhu

Evropská unie

Doporučení pro úpravy definic vlastního kapitálu v rámci finančních konglomerátů

³⁶ Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

³⁷ Vyhláška Národnej banky Slovenska z 18. marca 2008 o vlastných zdrojoch dôchodkovej správcovskej spoločnosti

³⁸ Vyhláška NBS č. 91/2008 Z.z. o poskytovaní informácií o transakciách s majetkom v dôchodkovom fonde a o stave majetku v dôchodkovom fonde dôchodkovej správcovskej spoločnosti a jej depozitárom a o zmene vyhlášky NBS č. 567/2006 Z.z., ktorou sa ustanovuje obsah správ o hospodárení s majetkom v dôchodkovom fonde, správ o hospodárení s vlastným majetkom dôchodkovej správcovskej spoločnosti, spôsobe a rozsahu ich zverejňovania a obsah dennej informácie o každej transakcii s majetkom v dôchodkovom fonde.

³⁹ Opatrenie NBS z 18. marca 2008 o predkladaní výkazov dôchodkovými správcovskými spoločnosťami a doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami na štatistické účely

CEBS společně s CEIOPS zveřejnili začátkem dubna doporučení, která se týkají aplikace rozdílných odvětvových pravidel pro způsob výpočtu vlastního kapitálu u finančních konglomerátů. Tato doporučení vypracovala Pracovní komise finančních konglomerátů (IWCFC) na žádost Evropské komise finančních konglomerátů, doporučení byla také zaslána Komisi.

Doporučení jsou třetím a posledním dílem zprávy o meziodvětvovém srovnání mezi sektorovými regulacemi v bankovním a v pojišťovnictví. Konkrétně se jedná o nakládání s hybridními aktivy, přečeňování rezerv a vázaných výnosů, odpočet zásob a rozdíly v přístupech a metodách konsolidace, které obsahuje Směrnice o finančních konglomerátech.

Zpráva je dostupná na: www.ceiops.eu

Česká republika

Věcný záměr zákona o dohledu nad finančním trhem

Koncem dubna uveřejnilo ministerstvo financí na svých webových stránkách návrh věcného záměru zákona o dohledu nad finančním trhem k veřejné diskusi do 30. května 2008. Potřeba jednotné legislativní úpravy dohledu nad finančním trhem vyplývá zejména z integrace dohledových pravomocí nad jednotlivými sektory finančního trhu v rámci ČNB v roce 2006⁴⁰. Cílem a účelem navrhované právní úpravy je sjednocení procesních pravidel dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu a s tím související odstranění duplicitní úpravy a neodůvodněných rozdílů v pravidlech pro výkon dohledu v zákonech upravujících jednotlivé sektory finančního trhu. Předmětem úpravy bude jak dohled v užším slova smyslu (tzv. správní dozor), tak širším smyslu – bude zahrnovat také různá povolovací a licenční řízení a dále například také úpravu vedení seznamů a registrů. Navrhovaná úprava by neměla zasahovat do dozorové a kontrolní činnosti ministerstva financí.

Zákon by měl být rozčleněn do pěti částí, konkrétně (i) Základní ustanovení - cíle a předmět dohledu; (ii) Kontrolní činnost; (iii) Řízení ve

⁴⁰ zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem

věcech dohledu nad finančním trhem; (iv) Další činnost při výkonu dohledu nad finančním trhem; (v) Společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Základem výkonu dohledu ČNB nad finančním trhem bude zejména vymezení okruhu osob podléhajících dozoru, základních cílů a zásad, mezi které by měly patřit zejména transparentnost a předvídatelnost dohledu.

V oblasti řízení se předpokládá subsidiární užití správního řádu⁴¹ a maximální sjednocení podmínek provedení jednotlivých typů řízení mezi jednotlivými sektory. V oblasti výkonu kontroly bude zákon rozlišovat mezi kontrolou na místě a na dálku. Při kontrole na místě se předpokládá speciální úprava oproti připravovanému novému zákonu o kontrole, např. se předpokládá vedení kontrolního spisu a možnost vyhotovení jednoho kontrolního protokolu případě většího počtu věcně souvisejících kontrol. Kontrola na dálku bude zahrnovat jak vyhodnocování pravidelných informačních povinností, tak oprávnění vyžádat si informace ad hoc. Rovněž se předpokládá zakotvení oprávnění ČNB provádět tzv. „Mystery shopping“⁴² u osob podléhajících dohledu. V rámci další činnosti by zákon např. měl jednoznačně vyjádřit rozdíl mezi pojmy seznam a registr vedených ČNB, přičemž rozdíl bude spočívat v povaze zápisu. V případě seznamu půjde o pouhý informativní charakter zápisu, zatímco zápis v registru bude zakládat příslušná oprávnění osob v něm zapsaných. Výčet registrů a seznamů bude taxativní, nově například ČNB nebude vést seznam nucených správců a likvidátorů.

Na tento zákon o dohledu nad finančním trhem by měl navazovat „změnový zákon“, jež odstraní příslušná ustanovení o dohledu v jednotlivých sektorových předpisech. Zcela by měl být zrušen zákon o dohledu nad kapitálovým trhem⁴³ a příslušná ustanovení o dohledu obsažená v zákoně o ČNB. Účinnost této právní úpravy se navrhuje na 1. dubna 2010.

⁴¹ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších změn

⁴² Jedná se o provádění „skryté kontroly“, kdy kontrolní pracovníci v rámci prováděné kontroly „předstírají“ poptávku po určitém druhu finančního produktu nebo služby a následně o provedené kontrole informují kontrolovanou osobu.

⁴³ Zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších změn

Text věcného návrhu zákona lze nalézt na adrese: www.mfcr.cz

Novela zákona o omezení plateb v hotovosti

V březnu prošla prvním čtením novela zákona o omezení plateb v hotovosti⁴⁴, která obsahuje přesnější vymezení správních deliktů, kterých se příslušné osoby dopustí porušením zákona o omezení plateb v hotovosti. Zároveň je navržena odlišná úprava pokut, které mohou být za porušení zákona uloženy. Nynější znění zákona nerozlišuje z hlediska výše pokuty, kterou lze uložit, mezi fyzickými a právnickými osobami. Navrhovaná úprava stanoví limit 500.000,- Kč v případě fyzických osob a 5 mil. Kč v případě právnických či podnikajících fyzických osob. V souladu s obecným konceptem správního trestání navrhovaná úprava připouští možnost vyvinění se právnické osoby v případě, že prokáže vynaložení veškerého úsilí, jež bylo možno požadovat, aby předešla porušení zákona.

Text novely je dostupný zde: www.psp.cz

Slovenská republika

Metodický pokyn k působení úvěrových institucí, finančních institucí a obchodníků s cennými papíry v rámci jednotného evropského povolení (passportu)⁴⁵

Počátkem března vydala NBS metodický pokyn za účelem zabezpečení jednotného postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o bankách⁴⁶ a zákona o cenných papírech a investičních službách⁴⁷ v souvislosti s využíváním evropského pasu těchto institucí.

⁴⁴ Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska č. 1/2008 zo dňa 11. marca 2008 k pôsobeniu úverových inštitúcií, finančných inštitúcií a obchodníkov s cennými papiermi v rámci jedného európskeho povolenia

⁴⁶ Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁴⁷ Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papírech a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Jeho účelem je poskytnout úvěrovým institucím, finančním institucím a obchodníkům s cennými papíry se sídlem na území Slovenské republiky podrobné informace o postupu při zahájení činnosti v jiném členském státě na základě evropského pasu a zároveň poskytnout zahraničním úvěrovým institucím, zahraničním finančním institucím a zahraničním obchodníkům s cennými papíry informace o postupu při zahájení činnosti na území Slovenské republiky na základě jednotného evropského pasu.

Metodický pokyn zdůrazňuje v návaznosti na slovenskou právní úpravu, že v případě úvěrových institucí a finančních institucí se evropský pas vztahuje pouze na činnosti, které jsou výslovně uvedeny v zákoně o bankách. K provozování ostatních bankovních činností se vyžaduje povolení udělené příslušným orgánem hostitelského členského státu. Rovněž u obchodníků s cennými papíry je možné na základě evropského pasu v jiném členském státě poskytovat pouze investiční služby, vedlejší služby a vykonávat pouze investiční činnosti, které má uvedeny v povolení na poskytování investičních služeb uděleném NBS.

Uvedený dokument je dostupný zde: www.nbs.sk

6. Obchodní společnosti

Evropská unie

Změna směrnice o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek

V polovině března byla přijata novelizace směrnice o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek⁴⁸.

Změny, které se provádějí touto směrnicí ve směrnici 2006/43/ES, jsou technické povahy a týkají se pouze postupu při projednávání ve výborech Evropské komise. Změny nevyžadují provedení v členských státech.

⁴⁸ Směrnice 2008/30/ES Evropského parlamentu a Rady směrnici ze dne 11. března 2008, kterou se mění směrnice 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, pokud jde o prováděcí pravomoci svěřené Komisi

Text směrnice je dostupný na: <http://eur-lex.europa.eu/>

Česká republika

Nově přijaté zákony o přeměnách a o nabídkách převzetí

Zcela nový zákon o přeměnách obchodních společností a družstev vyčleňující úpravu přeměn obchodních společností a družstev z obchodního zákoníku do samostatného zákona byl publikován ve Sbírce zákonů pod číslem 125/2008 Sb. a bude účinný od 1. července 2008. Od 1. dubna je účinný také zákon o nabídkách převzetí⁴⁹.

K těmto zákonům jsou věnována speciální vydání našeho Bulletinu, která jsou dostupná zde: www.bbh.cz

Slovenská republika

Příprava vyhlášky o stanovení všeobecné hodnoty majetku

Ministerstvo spravedlnosti vypracovalo návrh vyhlášky o stanovování všeobecné hodnoty majetku.⁵⁰ Novela doplňuje novou přílohu, která obsahuje metody stanovení hodnoty akcií společností podílejících se na sloučení či splynutí a způsob vypracování znaleckého posudku pro účely stanovení přiměřeného peněžitého doplatku akcionářům společností podílejících se na sloučení či splynutí, případně pro účely stanovení přiměřeného peněžitého protiplnění.

Návrh vyhlášky včetně důvodové zprávy naleznete zde: www.justice.gov.sk

Příprava vyhlášky určující pravidla a postupy při změně jmenovité hodnoty základního kapitálu v souvislosti s přechodem na měnu euro

V dubnu předložilo Ministerstvo spravedlnosti na základě generálního zákona o zavedení měny

⁴⁹ Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (zákon o nabídkách převzetí).

⁵⁰ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecné hodnoty majetku v znení vyhlášky č. 626/2007 Z.z.

euro⁵¹ do meziresortního připomínkového řízení návrh vyhlášky o pravidlech a postupech při přepočtu jmenovité hodnoty vkladů do základního kapitálu a jmenovité hodnoty základního kapitálu ze slovenské měny na euro. Účelem navrhované právní úpravy je stanovení pravidel a postupů při realizaci povinnosti právnických osob provést převod, přepočet a zaokrouhlení jmenovité hodnoty vkladů do základního kapitálu a základního jmění ze slovenské měny na měnu euro a povinnosti podat návrh na zápis této přeměny příslušnému orgánu veřejné moci uložené generálním zákonem.

Návrh vyhlášky včetně důvodové zprávy naleznete zde: www.justice.gov.sk

⁵¹ Zákon č. 659/2007 Z.z., o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Advokátní kancelář Brzobohatý Brož & Honsa, v. o. s. dlouhodobě poskytuje svým klientům právní poradenství v oblasti práva finančních trhů. V rámci svých služeb nabízí také základní informační servis o nejvýznamnějších aktualitách v oblasti regulace a práva finančního trhu.

Bulletin BBH je určen pouze jako obecná informace o některých důležitých novinkách a událostech v oblasti finančních trhů a související právní problematice. Jeho obsah není právním poradenstvím ani doporučením k určitému postupu v konkrétní situaci.

V případě zájmu o další informace nebo o individuální poradenství nebo konzultaci nás neváhejte kontaktovat na níže uvedené adrese.

Brzobohatý Brož & Honsa, v. o. s.
Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1
Česká republika
IČO 26143119
Městský soud v Praze oddíl A, vl. 40439
Tel.: 234 091 355
Fax: 234 091 366
E-mail: legal@bbh.cz
Web: www.bbh.cz